

Cuprins

10 + 1 precizări despre <i>101 cărți</i>	5
Epistolă către un tânăr cititor.	
Scrisoare către un june scriitor.....	9
1845 – <i>O samă de cuvinte (anecdote) pentru domni și pentru țară ce nu se află în letopisețele Costineștilor</i> de Ion Neculce	23
1847 – <i>Povestea vorbei</i> de Anton Pann	25
1863 – <i>Ciocoii vechi și noi sau Ce naște din pisică șoareci mănâncă</i> de Nicolae Filimon	27
1866 – <i>Poezii populare ale românilor</i> adunate și întocmite de Vasile Alecsandri	29
1874 – <i>Pseudokynegeticôs</i> de Alexandru Odobescu.....	31
1875, 1877 – <i>Țiganiada sau Tabăra Țiganilor</i> de Ion Budai-Deleanu.....	33
1881 – <i>Moara cu noroc</i> de Ioan Slavici.....	35
1882 – <i>Legende sau basmele românilor adunate din gura poporului</i> de Petre Ispirescu	37
1883 – <i>Istoria Ieroglifică</i> de Dimitrie Cantemir	39
1884 – <i>Scrisori către Vasile Alecsandri</i> de Ion Ghica.....	41
1884 – <i>Poesii</i> de Mihai Eminescu.....	43
1890 & 1892 – <i>Scrierile lui Ion Creangă</i>	45
1901 – <i>Amintiri de la „Junimea” din Iași</i> de George Panu.....	47
1908 – <i>Poeziile Văcăreștilor</i>	49

1908 – <i>Opere complete</i> de Ion Luca Caragiale.....	51
1909 – <i>Romante pentru mai târziu</i> de Ion Minulescu.....	55
1916 – <i>Plumb</i> de George Bacovia	57
1919 – <i>Poemele luminii</i> de Lucian Blaga.....	59
1920 – <i>Ion</i> de Liviu Rebreanu	61
1920 – <i>Strofe alese. Balade vesele și triste</i> de George Topîrceanu	63
1921 – <i>După melci</i> de Ion Barbu.....	65
1922 – <i>Pădurea spânzuraților</i> de Liviu Rebreanu	67
1927 – <i>Cuvinte potrivite</i> de Tudor Arghezi.....	69
1927 – <i>Concert din muzică de Bach</i> de Hortensia Papadat-Bengescu	71
1929 – <i>Craii de Curtea Vechi</i> de Mateiu I. Caragiale.....	73
1930 – <i>Pagini bizare</i> de Urmuz.....	75
1930 – <i>Joc secund</i> de Ion Barbu	77
1930 – <i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte</i> <i>de război</i> de Camil Petrescu	79
1930 – <i>Baltagul</i> de Mihail Sadoveanu	81
1931 – <i>Flori de mucigai</i> de Tudor Arghezi.....	83
1932 – <i>Fram, ursul polar</i> de Cezar Petrescu	85
1933 – <i>Poemul invectivă cu amprente digitale</i> <i>ale autorului</i> de Geo Bogza	87
1933 – <i>Patul lui Procust</i> de Camil Petrescu	89
1933 – <i>Creanga de aur</i> de Mihail Sadoveanu	91
1933 – <i>Rusoaica: bordeiul de pe Nistru</i> <i>al locotenentului Ragaiac</i> de Gib I. Mihăescu.....	93
1934, 1936, 1937, 1940, 1949 – <i>Pe culmile disperării,</i> <i>Schimbarea la față a României, Lacrimi și sfinți,</i> <i>Amurgul gândurilor, Tratat de descompunere</i> de Emil Cioran.....	95
1930, 1936, 1937 – <i>Trilogia culturii</i> de Lucian Blaga: „Orizont și stil”, „Spațiul mioritic” și „Geneza metaforei și sensul culturii”	99
1938 – <i>Enigma Otiliei</i> de George Călinescu.....	101

1939, 1942 – <i>Jocul de-a vacanța, Steaua fără nume</i> de Mihail Sebastian.....	103
1946 – <i>Elevul Dima dintr-a șaptea</i> de Mihail Drumeș.....	105
1954-1981 – <i>Teatru</i> de Eugène Ionesco	107
1954 – <i>Toate pânzele sus!</i> de Radu Tudoran.....	109
1955 – <i>Moromeții I</i> de Marin Preda.....	111
1965 – <i>Poeme</i> de Marin Sorescu	113
1966 – <i>II elegii</i> de Nichita Stănescu.....	115
1967 – <i>Pasărea tăiată</i> de Ileana Mălăncioiu	117
1968 – <i>Athanor</i> de Gellu Naum.....	119
1968, 1971 – <i>Ingeniosul bine temperat: Dicționarul onomastic și Bibliografia generală</i> de Mircea Horia Simionescu	121
1969 – <i>Cartea de vise</i> de Leonid Dimov	123
1970 – <i>Dulce ca mierea e glonțul patriei</i> de Petru Popescu	125
1970 – <i>Poeme</i> de Mircea Ivănescu	127
1971 – <i>Invocație nimănui</i> de Mircea Dinescu	129
1973, 1977, 1980, 1983, 1985, 1989 – <i>Supraviețuirile</i> de Radu Cosașu	131
1975 – <i>Cartea cu Apolodor</i> de Gellu Naum.....	133
1975 – <i>Cianură pentru un surâs</i> de Rodica Ojog-Brașoveanu	135
1976-1983 – <i>Istoria credințelor și ideilor religioase</i> de Mircea Eliade	137
1977 – <i>Bunavestire</i> de Nicolae Breban	139
1981 – <i>În curte la Dionis</i> de Mircea Eliade.....	141
1981 – <i>Devenirea întru ființă</i> de Constantin Noica	143
1981 – <i>Aer cu diamante</i> de Mircea Cărtărescu, Traian T. Coșovei, Florin Iaru, Ion Stratan.....	145
1981 – <i>Tache de catifea</i> de Ștefan Agopian.....	147
1983 – <i>Jurnalul de la Păltiniș. Un model patdeic în cultura umanistă</i> de Gabriel Liiceanu.....	149

1984 – <i>Manualul întâmplărilor</i> de Ștefan Agopian.....	151
1985 – <i>Caravana cinematografică</i> de Ioan Groșan	153
1987, 1993, 1998, 2001 – <i>Caii la fereastră, Angajare de clown, Frumoasa călătorie a urșilor panda povestită de un saxofonist care avea o tubită la Frankfurt, Istoria comunismului povestită pentru bolnavii mental</i> de Matei Vișniec.....	155
1988 – <i>Minima moralia. Elemente pentru o etică a intervalului</i> de Andrei Pleșu	157
1989 – <i>Visul</i> de Mircea Cărtărescu (ediția necenzurată: <i>Nostalgia</i> , 1993)	159
1990 – <i>Levantul</i> de Mircea Cărtărescu	161
1990 – <i>Evadarea tăcută</i> de Lena Constante.....	163
1991 – <i>Jurnalul fericirii</i> de N. Steinhardt.....	165
1991 – <i>Jurnalul unei ființe greu de mulțumit</i> de Jeni Acterian	167
1991-1996 – <i>Închisoarea noastră cea de toate zilele</i> de Ion Ioanid.....	169
1994 – <i>Ieudul fără ieșire</i> de Ioan Es. Pop.....	171
1994 – <i>Arta Popescu</i> de Cristian Popescu.....	173
1994 – <i>Jurnal 1935-1944</i> de Mihail Sebastian	175
1995 – <i>Zbor în bătaia săgeții</i> de Horia-Roman Patapievici	177
1996 – <i>Românii după '89. Istoria unei neînțelegeri</i> de Alina Mungiu.....	181
1996 – <i>Jurnalul unui jurnalist fără jurnal</i> de Ion D. Sîrbu.....	183
1997 – <i>Viața și faptele lui Ilie Cazane</i> de Răzvan Rădulescu.....	185
1997 – <i>Piața Universității</i> de Irina Nicolau & Co.....	187
1997 – <i>Istorie și mit în conștiința românească</i> de Lucian Boia.....	191
1997 – <i>O istorie sinceră a poporului român</i> de Florin Constantiniu.....	193

1998 – <i>Bucate, vinuri și obiceiuri românești</i> de Radu Anton Roman.....	195
1999 – <i>Mesi@</i> de Andrei Codrescu	197
2000 – <i>Opera somnia</i> de Șerban Foarță.....	199
2002 – <i>Amintiri din pribegie</i> de Neagu Djuvara	201
2002 – <i>Cîrcul nostru vă prezintă:</i> de Lucian Dan Teodorovici.....	203
2003 – <i>Despre înger</i> de Andrei Pleșu.....	205
2004 – <i>Între înger și fiară. Mitul omului diferit din Antichitate pînă-n zilele noastre</i> de Lucian Boia.....	207
2004 – <i>Băgău</i> de Ioana Bradea.....	211
2005 – <i>Submarinul erotic</i> de Emil Brumaru.....	213
2005 – <i>Stalinism pentru eternitate. O istorie politică a comunismului românesc</i> de Vladimir Tismăneanu	215
2005 – <i>Degete mici</i> de Filip Florian	217
2006 – <i>Ghidul nesimțitului</i> de Radu Paraschivescu.....	219
2007 – <i>Sînt o babă comunistă!</i> de Dan Lungu	221
2007 – <i>Antropologie. Cinci introduceri</i> de Vintilă Mihăilescu	223
2009 – <i>Leagămul respirației</i> de Herta Müller.....	225
2009 – <i>Medgidia, orașul de apoi</i> de Cristian Teodorescu.....	229
2010 – <i>Nekrotitanium</i> de Planeta Moldova.....	231
2010 – <i>Întîlnire cu un necunoscut</i> de Gabriel Liiceanu	233
2011 – <i>Capcanele istoriei. Elita intelectuală românească între 1930 și 1950</i> de Lucian Boia....	235
Viețile autorilor.....	237
Iar asta este deja altă poveste	261
101. Lista Istodor.....	265

© 2012 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © iStockphoto.com/Anthia Cumming

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,

sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

ISTODOR, EUGEN

101 cărți românești de citit într-o viață / Eugen Istodor. – Iași: Polirom, 2012

ISBN print 978-973-46-3230-5

ISBN ePub 978-973-46-3278-2

ISBN PDF 978-973-46-3279-9

821.135.1.09

Printed in ROMANIA

Eugen Istodor

101

cărți românești
de citit într-o viață

POLIROM
2012

1946

Elevul Dima dintr-a șaptea
de Mihail Drumeș

Bestseller. Nu pune întrebări

Ca și *Cișmigiu & co* de Grigore Băjenaru (1942). Ușoare ca un fulg. Retorică de-ți „cad dinții”. Romanele tineretilor de liceu. *Elevul Dima* țese povești de dragoste (primul amor-reverie, primul amor fizic și primul adevărat pînă la sinucidere) și de grup evazionist pe macrameul vieții provinciale de liceu. *Cișmigiu* este net: contabil, narează despre demnitatea și micile năzbîtii de la Liceul „Lazăr” București. „Curg” amîndouă. E susur fără vreun accident, fără vreo surpriză. Circulînd subversiv în perioada comunismului. Și, dacă sîntem la capitolul „popularelor”, bine vîndutelor, difuzatelor în masă, musai să amintesc *Moș Teacă* al lui Bacalbașa (1893), *Isprăvile lui Păcală* a lui Dulfu (1894) și *Haplea* lui Batzaria (bandă desenată și film în 1928).

*Cartea îi place Livianeii Rotaru,
editor:*

„Am citit *Elevul Dima dintr-a șaptea* când eram în clasa a șaptea și a fost pentru prima dată când m-am gândit că mi-ar fi plăcut să mă fi născut într-un alt timp. Până atunci nu aveam mintea să mă gândesc la așa ceva, cartea asta mi-a deschis ușile gândurilor de om mare, am devenit mai puțin copil cu fiecare pagină și mai mult conștientă de ființarea mea pe pământ; citindu-l pe Mihail Drumeș, noțiunile de *timp*, *iubire*, *ideal*, *curaj* au încolțit în mintea mea cum încolțește un bob de grâu pus în pământ. Au devenit adevărate, au căpătat trup. Și sigur că m-am îndrăgostit de Grig, că mi-am dorit să fiu arpetistă, că am invidiat-o pe Lotte, dorindu-mi cu ardoare să îi semăn chiar și fizic, sigur că l-am urât pe profesorul Attila și l-am jelit pe Șoimaru Cătălin zile întregi. E la mintea cocoșului, care dintre femeile care au citit cartea nu a simțit la fel?! Conștientizez banalul acestor reacții și totuși îmi rămîne *Elevul Dima dintr-a șaptea* o carte apropiată sufletului, deoarece odată cu ea am început să mă gândesc că singura șansă pe care o avem pe lumea asta e dragostea”.

1954-1981

Teatru de Eugène Ionesco

Nu-i de rîs. Dar nici de plîns.

Rămîi perplex, tablou

Știu, Ionesco este clasicul literaturii franceze. Dar este de-al meu. Ca extracție, spirit și traduceri (Dan C. Mihăilescu, și Vlad Russo, și Vlad Zografi i-au fost fideli maestrului). Ionesco nu e întreg la minte. Lucrurile sînt „deșurubate”, deraiate, fiecare dintre eroii întîmplător urcați pe scenă este, ca noi toți, „victima datoriei”. Dacă tot acest eșafodaj se numește absurd, oh, cît de normal este totul! Pretextul banal. Rezultatul? Oamenii de pe scenă sînt „măcelăriți” de propriile cuvinte. Carnagiu nobil. Cine supraviețuiește își exercită „ultima dorință”: alienarea. Ce să vă povestesc? N-am ce! Asta-i bucuria reprezentării. Piese de teatru ale lui Ionesco nu-s ermetice, nu-s nuci tari pe care să nu le deschidă nici dracu’, nu-s focuri de artificii să nu lase urme, nu, punerile în scenă te rinocerizează. „Comediile” lui Ionesco merg pe principiul vaselor comunicante: reprezentare pe scenă și empatie în sală. Citește oricare dintre piese și asta vei trăi: înțeleg, vei spune, dar

ce-am înțeles? Ce-i cu mine? Cum ies? Vreau să fuuuug!
De ce mi se întâmplă doar mie? A, stai, dom'le, dar am
intrat la o piesă absurdă ca viața! Al naibii Ionesco! Și,
cum ai spus asta, cum faci o greșeală de neiertat.
Fiindcă o iei de la capăt; de data asta însă nu mai poți
fi înger.

*Cartea îi place Danei Drăgoiu,
manager al unei firme IT:*

„Poate e important că eram în 1979. Poate e important
că prietenii mei coborâseră din Făgăraș, unde au urcat
cu chitara, cu Blockflöte și cu un casetofon ca să poată
asculta sus, pe munte, *Simfoniile* lui Mahler. Eram la
Cepari. *Scaunele* de Eugen Ionescu am jucat-o într-o
poiană în satul Cepari, Argeș. Neelectrificat atunci.
Lămpi cu gaz. Aveam 19 ani. Întrebă-mă ce căuta
Ionesco în casa cu două camere din Cepari. Habar nu am.
Am avut un regizor (care a pus în scenă *Așteptându-l
pe Godot* la Brașov, un inginer). Prieteni buni, jucam
teatru absurd. Când nu jucam, cântam. Am și o poză
de atunci, pe prisma casei. Sau făceam baie în Topolog.
Acolo, în acel timp, în acea viață, mi s-a părut, am
respirat natural ABSURDUL. Pur și simplu era clar ce
va urma în scenariu și replicile curgeau logic, știam ce
va veni, între prieteni, în livada de cireși, pe iarbă,
citind și jucând *Scaunele*”.

1954

Toate pânzele sus! de Radu Tudoran

Aventuri

Un vis de tinerețe și o pierdere de prieten creează căutare, călătorie în jurul lumii. Suflet la gură, caractere bine conturate, suspans, „fierbere”, umor, exotism, linii ferme ale cărților universale de acest fel. Anton Lupan își pierde prietenul cu care visase să ajungă la capătul lumii. Un triumphi al enigmei prin care Lupan își realizează visul. Scris în perioada comunistă și corect ecranizat, *Toate pânzele sus!* devenise o semnificativă evadare dintr-un contingent închis ieșirilor în lumea largă.

*Cartea îi place lui Doru Bușcu,
jurnalist:*

„*Toate pânzele sus!* e cel mai frumos roman de aventuri scris în limba română. Ca să nu-i strice vraja, Radu Tudoran ar fi trebuit împiedicat să mai scrie altceva.

Victor Hugo, Alexandre Dumas – tatăl sau Jules Verne și-ar fi vîndut sufletul doar ca să cumpere povestea, căci povestea e perfectă, are acea știință precisă pe care doar scenariștii evrei de la Hollywood o arată cînd și cînd, la un film de Oscar. La bordul goeletei *Speranța* călătoresc, în compania celor mai vioaie personaje din literatura română, toate fantasmalele copilăriei. Inclusiv speranța că această carte fermecătoare nu se va sfîrși niciodată”.